

„EDINOST“
Izhaja enkrat na dan, razen nedelj in
praznikov, ob 4. uri popoldne.
Naročnina znaša:
za celo leto 24 kron
za pol leta 12
za četrt leta 6
za en mesec 2 kroni
Naročnino je plačevati naprej. Na naročbe brez priložene naročnine se uprava ne ozira.

Po tobakarnah v Trstu se prodajajo posamezne številke po 6 stotink (3 nvt.); izven Trsta pa po 8 stotink (4 nvt.).

Telefon št. 570.

Edinost

Glasilo političnega društva „Edinost“ za Primorsko.

V edinosti je moč.

Oglasi
se računajo po vrstah v petih. Za večkratno naročilo s primernim popustom. Poslana, osmrtnice in javne zahteve domači oglasi itd. se računajo po pogodbi.

Vsi dopisi naj se pošiljajo uredništvu. Ne frankovani dopisi se ne sprejemajo. Rokopisi se ne vračajo.

Naročnino, reklamacije in oglase sprejema upravnništvo. Naročnino in oglase je plačevati loco Trst.

Uredništvo in tiskarna se nahajata v ulici Carintia št. 12. Upravnništvo in sprejemanje inseratov v ulici Molin piccolo št. 3, II. nadst.

Izdajatelj in odgovorni urednik Fran Godnik.

Lastnik konsorcij lista „Edinost“.

Natisnila tiskarna konsorcija lista „Edinost“ v Trstu.

Vsenemčije ljubezen in sovražstvo!

IV.

„Was machen wir aber mit den reichlichen sieben Millionen Fremden, die wir von Oesterreich-Ungarn übernehmen müssen?“

Kaj naj počne bodoča Velikonemčija s tistimi obilo sedmimi milijoni Nemcemov, katere vsprejme od Avstro-Ogrske? S tem vprašanjem se bavi avktor brošure »O du mein Oesterreich!« v XIII. poglavju.

Mož si potem bolj konkretno to vprašanje: ali naj bodoča Velikonemčija glede teh »tujcev« nastopi isto pot, katero je hodila Avstrija, to je: ali naj goji njihovo narodnost, ali jo celó pospešuje umetno?

Odgovor avktorja je resoluten, kakor se spodobi ljudem, ki so trdno prepričani o izvedljivosti svojih gigant-skih načrtov. Raje — pravi — nego da bi Velikonemčija sledila izgledu Avstrije, raje naj ostane vse pri starem, kakor je danes!

Potem razvija svoje misli:

»Najmanje skrbi nam bodo delali Italijani, katerih je kakih 200.000 duš. Italiji bo v severni Afriki vršiti velikanske naloge in bo trebala stehernega svojih sinov. Italijani bodo v masah drveli iz inozemstva v nove sfičanske pokrajine in ne bo težko sporazumeti se s prijateljskim sosednjim kraljestvom za uravnavo odhoda naših Italijanov tjakaj!«

»Stično se bo godilo s 135.000 Srbo-Hrvati v Primorju in 30.000 Hrvati v jugozapadni Ogrski. Njihovim sorojakom je gotova prva uloga v novo-avstrijskih balkanskih pokrajinah. Osi si ne bodo smeli dovoljevati luksusa, da bi bili predstraže na zgubljenih postojankah, marveč bodo morali uporabiti slednjega moža, da nadomeste neizogibni odhod mohamedanskega prebivalstva ter da bodo zmagovalno prodirali v Albanijo!« (Ali kaj poroče k temu »prijateljica Italija? Računi se ne vjemajo prav! Op. ured.)

»Mož da se obrne tjakaj tudi m.a.l. del onih 1.180.000 Slovencev; ali velika večina njih ostanejo v deželi, kakor 5 in pol milijona Čehov in 180.000 šlezkih Poljakov.«

Ali to ne plaš avktorja, ker ga tolaži okolnost, da teh 7 milijonov Slovanov ne tvorijo homogene mase, ampak so ločeni po jeziku in po prostoru in so tudi glede svo-

jega duševnega in gospodarskega življenja na različnih višinah.

Za izgled navaja: dočim šolska izobražba Čehov ne zastaja za ono nemških sorojakov, pa štejejo Slovenci kakih 35 odstotkov ljudij, ki ne znajo ne pisati ne čitati.

Kaj bo torej bodoči Velikonemčiji storiti s temi Slovenci, Čehi in Poljaki, ki ostanejo v njenem območju? Indirektno je avktor dal odgovor na to vprašanje že gori, v uvodu, ko je rekel, da Velikonemčija ne bo smela slediti izgledu Avstrije, ki je negovala narodnost teh plemen in jo celó umetno povspeševala! A kar je gori povedal, sicer povsem jasno, ali vendar le indirektno, izjavlja pa v nadaljnjih izvajanjih direktno. Nasproti avstrijskim Slovanom more imeti Velikonemčija le en sam cilj: germanizacijo!!

Mož pa je — kakor smo povdarjali že večkrat — temeljit in poseza stvarnem do dna. On ne zatrjuje samo, ampak so njegove trditve spremljane po obrazloženjih. Čim je izrekel sentenco, da Velikonemčija mora pomeniti svoje Slovence, Čeha in Poljake, prihaja že z odgovorom na vprašanje: ali ima narod nemški toliko asimilacijske sile, da bo mogel vsprejeti va-se in prebaviti toliko številno tujega plemena?! In ker potrja to vprašanje, govori tudi, kak h poti in sredstev se bo morala oprijeti bodoča Velikonemčija za čim vspešneje in bržeje pomenčenje Slovencev, Čehov in šlezkih Poljakov!!

Ob novi istrski železnici.

Podolapski.

(Zvršetek.)

V tej šoli razlaga učitelj po italijanski, a otroci ga ne umejo...

Ker je s krčmo združena ob enem prodajalnica, prihajali so otroci kupovat raznih stvari, in pozdravljali so vsi brez izjeme z »Buon giorno«.

Solze so mi posile v oči in zdelo mi se je, da te uboge otročiče gonijo v — mesnico...

Kaj nam treba hoditi v Vrešen gori v Pozzani, ko imamo toliko Vrešenov doma...!

Prišli smo v razgovor tudi z nekim posestnikom z Grožnjanišine. Takrat so se ravno pripravljali za nove volitve na Grožnjanišini in miž nam je povedal marsikako zanimivo. Kmetje so bili siti gospodstva

prodajo Deli-dvors. Grof je imel plačati okolo dvajset tisoč goldinarjev zapadlih anuitet in zaostalih davkov, a denarja ni bilo. Žetev je bila sicer dobra in kmetje so dobro plačali veliko zakupnino za travnike, no, ves prihodek je bil potrošen brez sledi po kopeljih, kjer se je grof zdravil od rheume. On je svoje ljubavne stranpoti vsikdar drago plačeval in ni čudo, ako je v istih dveh mesecih, kar jih je prebil v kopeljih, vrgel več tisočev goldinarjev na žrtvenik svojega vsikdar mladega srea.

Sedaj pa mu je voda dešla do grla. Uvidel je, da ni rešitve zanj in da on ni v stanu, da bi Deli-dvor ohranil svojim otrokom. Denarja mu ni bilo možno dobiti od nikjer, ker ni bilo varnosti za povračilo. Imetje je bilo že več preobremenjeno, pa ni moglo nositi novih bremen. V tej nepriliki prišla mu je na um srečna misel. Spomnil se je, da ima zeta, ki bi mu mogel tu pomoči.

Nekega dne je dal zapreči in se je odpeljal v Zagreb naravnost k Branimiru. Ta je že vedel, da gre za eksekucijsko prodajo Deli-dvora, ali se namenoma ni utikal v to stvar, ampak je čakal, kaj stori njegov tast, ki je bil po dobroti pokojne svoje soproge solastnik po polovici Deli-dvora.

sigorov, pa so se postavili na lastne noge. Mož je pripovedoval, da je učitelj zaprl njegovega sinka, ker je ta poslednji, gledé iz šole, govoril »slovin-ski!« Podal se je — čim je to doznal — takoj proti šoli, a srečal svojega sinka na cesti. Da se to ni zgodilo, bil bi ja čapav kaštig, a oni učitelj ne bi nikad više učio školu«. Tako je govoril mož, stiskaje pesti... In dalje je rekel mož doslovno: »Ako čemo dobit mi (za obč. volitvah namreč), čemo si sve naše pojesti, a zgraditi čemo si jednu »slovinSKU« školu za našu decu«. In možu so iskriale oči navdušenja...

Ako se meč ljudstvom samim pojavljajo taki nazori, znamenje je to, da se pripravlja splošna reakcija proti vladajoči klikki. Znamenje propadanja gospodstva oligarhije je videti tudi tu... Le žalibog, da je ljudstvo prepuščeno popolnoma samemu sebi...! Približala se je noč. Priponudene nam postelje smo odklonili in legli na seno pod milim nebom... Zaspali smo kmalu in že pred tretjo uro smo bili zopet na poti proti Bujam.

Bila je krasna noč. Tam doli se je širilo v nedogledno daljavo sinje morje Adrijansko nedogledno, kakor je neizmerno trpljenje naroda, ki živi ob teh bregovih...! Nočna tema je obdajala vso pokrajino. Tam v daljavi pa je že počela svetliti jutranja zarja, oznanjevalka svetlega dneva... In že se prikazuje tudi zarja, ki prežene mrak in temo, obdajajočo te nesrečno, ali v jedru svojem pošteno, — zapuščeno, ali od Boga z nenavadno inteligenco obdarovano ljudstvo...

Zra puca, bit će dana! Še je zalostno v naši Istri, še se godi nam neizmerna krivica, še se vrši tam — očitno in pred očmi onih faktorjev, ki bi bili poklicani, da posežejo vmes — in zaustavijo zločinsko roko, ohranivšo se iz nekdanjih časov suženjstva našega naroda — še se vrše v naši Istri atentati na humaniteto in kulturo! Še se vrše taki atentati, da si dobri genij človeštva mora žalostno zakrivati svoj jasni obraz, ali — jelo se je daniti tudi tam doli! In tema, v kateri jedini morejo vspevati

Kakor sem doznal, je na volitvah tudi res zmagala kmetiska stranka. V koliko je pričakovati od tega kaké spremembe v narodnem oziru, ne morem soditi, ker razmer ne poznam zadosti. Zdi se pa, da so bili kmetje zopet prevarjeni. Op. pisatelja.

Čim je Orfeo stopil v njegov kabinet, takoj je znal Branimir, po kaj je prišel. Grof je bil tako potr, da bi človek mogel imeti usmiljenje žajim, ko ne bi vedel, da ima nepoboljšljivega grešnika pred seboj.

»Prišel sem, dragi sinko«, je začel grof takoj po prvem pozdravu, »da se ti izpovem. Z mano je huda... š, kateri dar in jaz bom berač... da, berač brez strehe in brez grude svoje zemlje.«

»Čital sem v novinah: Deli-dvor se prodaje«, je rekel Branimir mirno. »Kako je prišlo do tega?«

»Po moji krivdi!« je priznal grof skesano. »Jaz sem lahkomišljeno trosil ves prihodek, s katerim bi bil mogel poplačati banko in erar. Moja lahkomišljenost nima mej... jaz sem nesrečen človek.«

»Kaj si torej namenil storiti?« ga je vprašal zet.

»Jaz? Nič! Kaj bi mogel storiti? Nimam denarja, nimam kredita... ničesar! Ali ti moreš storiti mnogo, vse.«

»Da čujem!«

»Kupi vse imetje! Da vsaj ostane v rodovini tvojim otrokom...«

Branimir je slutil, da pride do tega in je bil pripravljen na ta predlog. Njemu, ki se je v glavnem bavil z industrijo in trgo-

vani, ki prostituirajo pojmu kulture s tem, da v nje imenu gazijo — kulturo, tate ma se bo morala skoro umakniti dnevu, ki ga nam že oznanja jutranja zarja!

Zato pa rojaki: naj je naš položaj še tako žalosten, naj je naša borba še tako obupna in naj se tudi tu pa tam zdi brezupna — proč z malodušjem in kvišku srea! Vsak greh, storjen nad celim narodom, se maščuje enkrat nad onim, ki ga je storil, ako le ta narod ni izgubil vere v samega sebe. In tudi nad oligarhijo, ki je našemu narodu prizadela nešteti krivice in usekala nešteti ran, iz katerih tudi sedaj še krvavi ta siromak: tudi nad to oligarhijo pride maščevanje!

Pravica ne more umreti! Kvišku srea!

Politični pregled.

V Trstu, 9. oktobra 1902.

Otvoritev zasedanja avstrijskega parlamenta. Korespondenčni urad naznanja, da se zasedanje avstrijskega parlamenta otvori dne 16. t. m. Današnja »Wiener Zeitung« da prinese dotični cesarski patent.

Boj za nagodbo. Včerajšnja skupna avdijencija ministerskega predsednika dra. Koerberja in ministra za vnanje stvari, grofa Goluchowskega, pred cesarjem je trajala tri četrt ure. Zaupnica Koerberjeva, »Neue Fr. Presse«, povdarja, da dr. Koerber ni le označil monarhu stališča avstrijske vlade glede sedanjega stadija pogajanj za nagodbo, ampak da je izrazil tudi, da avstrijska vlada ne more odnehati od tega stališča.

Z isto neizprosnostjo pa zatrja tudi g. Szell, da je ogrska vlada že šla do skrajne možne meje popustljivosti in da dalje ne more. Gospod Szell in Koerber ne le da sta torej oddaljena eden od drugega, ampak izjavljata tudi, da se ne moreta bližati eden drugemu. Kako naj se sestaneja torej?

No, »Neue Freie Presse«, ki se vedno nadeja v interesu svojega prijatelja Koerberja, tolaži, da v političnih krogih prevladuje mnenje, da še niso izerpljeni vsi posredovalni predlogi.

Pa še neko drugo vest čitamo v listih, ki je važna z ozirom na dejstvo, da se državni zbor snide bržkone že 16. t. m. Oficijozni madjarski list »Magyar Nemzet« povdarja namreč, da med gospodaroma Szellom in vino, sicer ni šlo v račun, da bi si nakopal na vrat še eno veliko ali zapuščeno imetje, v katero bo treba uložiti velikih svot, ali bal se je, da bi ga svet obsojal, ako ne stori tega, a v stanu je bil storiti to.

Druga polovica Deli-dvora je pripadala po pravu nasledstva grofičinima otrokoma: Meliti in Arturju, pak je radi tega Branimir hotel vedeti na vsak način, da-li je Melita zadovoljna s tem, da on kupi zapuščino njene pokojne matere.

»Vprašajmo Melito«, je odgovoril Branimir tastu, »kaj ona misli o tej stvari. Ako je zadovoljna, potem kupim imetje, samo da ne pride v tuje roke.«

Šta sta takoj k Meliti in sta jej razložila, za kaj gre.

»Seveda sem zadovoljna!« je rekla brez razmišljenja. »Papa ni zmožen za upravljanje takega imetja... Kaj ne, papa?«

»Tako je, moje dete!« je potrdil on. »Jaz sem že star, a gospodarstvo je veliko breme.«

»In ti bi pal še globlje v dolgove, kaj ne, papa«, je dostavila Melita zlobao, ali smeljajočim licem.

»Ne mislim, ma chère«, pariral je grof ta udarec, »ker kdo bi meni posodil denarja v tem disperatnem stanju?« (Pride še.)

PODLISTEK 112

MELITA.

ovest iz naše doba.

Spisal Josip Ergen Tomić; prevedel Radi.

Drugi del.

IX.

»Maman!« je vskliknila Mely, opazivša otrplost in z grozo smrti prevlečeno lice svoje matere, in glasno jokaje se je vrgla preko postelje nad umirajočo. Svečenik je nehal moliti, in sedaj se je čulo bolno ihtenje starega grofa, tih jok in ječanje služabništva. Tudi Branimiru so se zalile oči s solzami.

»Maman! Ali me ne poznaš? Jaz sem tu, tvoja Mely! — je kričala v joku žalostna hči, ali zastoj.

Mesto odgovora je grofica globoko vzdihnila in se ločila od življenja.

Na Deli-dvoru so zaplapolale s stolpa črne zastave in naznanjale smrt njegove poslednje gospodarice — Vojnovičevega plemens.

Maló časa po grofici smrti so se zbrali novi črni oblaki nad Deli-dvorom. Dunajska banka, ki je bila glavni upnik grofa Orfea, ter finančni erar sta zaprosila eksekucijsko

Koerberjem niti govora ni bilo nobenkoli o tem, da bi se gospodarska nagodba izvela na podlagi § 14, torej mimoidni parlament. Ali z drugimi besedami: če pride do sklepa nagodbe, morata jo odobriti oba parlamenta. Na Ogrskem pa je parlamentarno razpravljanje nagodbe zagotovljeno. Drugače pri nas. Pri nas je vse odvisno od vspeha pogajanj vlade s parlamentarnimi skupinami. Ako bi hoteli soditi po izjavah posamičnih parlamentarev z vseh strani o dispozicijah v strankah, potem ne bi mogli reči, da so dopustne dobre nade za parlamentarno razpravljanje nagodbe v avstrijskem parlamentu. Vsi pojavi silijo človeka v skrajni pesimizem, da si skoraj ne more več prav misliti, kako bi se bilo možno izogniti češkemu odporu, ne da bi izzvali nemškega. A Nemci in Čehi imajo moč v rokah, da lahko zaustavijo parlamentarno mašino. Sedanje stanje negotovosti in večne krize v gospodarskem razmerju med obema polovicama monarhije tudi ne more trajati dalje. Kajti gotovo je dajati prednost gotovosti gospodarske ločitve pred negotovostjo v omarovanju med to in ono možnostjo.

Če torej g. Koerber absolutno ne misli na § 14 — in v tem zmislu se je že opetovano slovesno izjavil — in če se mu ne posreči, doseči kakov aranžement med Nemci in Čehi (a tudi na to stran niso nade najbolje): potem nam visi tako rekoč v zraku ministerska in parlamentarna kriza! Danes zatrjajo sicer še vedno, da ni govora o ministerski krizi, ali čim se snide avstrijski parlament, bodo gotovo dogodki silili na kakov izhod iz te neznosne situacije: če se vrata tega izhoda ne bodo hotela odpreti, pa jih bodo morali vdreti!

Ozirom na vprašanje obnovljenja trozveze poročila glasilo agrarcev na Ogrskem nekaj fletnih stvari iz poslovanja našega ministra za vnanje stvari, grofa Goluchowskega. Italija da se je dlje časa upirala obnovljenju trozveze. To pa deloma zato, ker je trozveza nalaga prevelikih vojaških bremen, katere da so jej neznosne v ožgled neugodnim gospodarskim razmeram ter nje finančnejemu položaju; deloma pa tudi zato, ker je menila, da bo s pomočjo Francije in Rusije lažje dosegala svoje cilje na Balkanu, glede katerih je naša monarhija Italiji na poti. Z druge strani pa se je Italija zopet bala, da po svojem izstopu iz trozveze izgubi tiste gospodarske koristi, ki so jej zamajene ravno po tej zvezi. Slednjič je vendar podpisala pogodbo, ali s pridržkom, da glasovita klavzula ostane v veljavi v vsem nje obsegu.

In grof Goluchowski da je mirnim srcem privolil v to zahtevo! A potem je zašel v nemalo zadrego, ko je ogrska vlada tekoma pogajanj za nagodbo izjavila, da mora zahtevati, da se italijanska vina izključijo z ogrskega tržišča! Tedaj da je bil moment, ko so stvari stale tako, da bi moral pasti: ali grof Goluchowski, ali gospod Szell. Dotični madjarski list meni, da najjednostavnejša rešitev bi bila ta, da bi bil odstopen grof Goluchowski. Ali temu so se protivili oziroma v vnanjo politiko. Kako se je stvar rešila pozneje, ni še znano. Opravičena pa je bojazen, da je potom kakoga nesrečnega kompromisa prišlo do rešitve.

In res se je govorilo o takem kompromisu neposredno pred obnovljenjem trozveze. Govorilo se je namreč, da je naša monarhija privolila Italiji uvoz pol milijona hektolitrov vina po zmanjšani carini 6.40 K. Seveda bi bilo to še vedno več, nego more prenašati produkcija na vino v naši državi. Ali nič manje žalostno, nego je vodenje grfa Goluchowskega na škodo naše produkcije, ni njega beračenje za prijateljstvo Italije. Koliko da je vredno to prijateljstvo, o tem nam pač najjasneje pričajo spletkarenja te »zaveznice« naše v Albaniji, v Dalmaciji in v vsem avstrijskem Primorju sploh. Tudi obnovljenje trozveze nič ne moti Italije v tem nje spletkarenju. Po takem je mogel tem manje zahtevati naš interes, da se lovimo za Italijo, ko smo z Rusijo glede Balkana v dogovornem razmerju in se vsled tega tudi od strani Francije nimamo ničesar bati. I seveda: v Berlinu so želeli, da se obnovi trozveza. Ker interese Nemčije tako zahteva, a kar žele v Berlinu, je grofu Goluchowskemu — v zapoved!

Viharna seja ogrske poslanske zbornice. Včeraj se je sešla ogrska poslanska zbornica. Zasedanje se je začelo z velikim škandalom, ki je bil deloma naperjen celo proti — dinastiji.

Posl. Barabas je očital vladi, da je sklicala državni zbor še le sedaj, da se jej ni bilo treba udeležiti Košutove slavnosti, da je mogla morsko oko prodati Poljakom, o nagodbenih pogajanjih Ogrsko prodati Avstriji. Tega ni kriva le vlada, nego... tu je sledil napad na krono.

Ko je predsednik poklical govornika na red, je isti ponovil svoje napade na krono in je prijel potem tudi grofa Goluchowskega.

Ko je vstal ministerski predsednik Szell, ni mogel dolgo priti do besede, ker so opozicijonci silno razgrajali.

Szell je opravičeval zaključnje zasedanja in kraljevo odsotnost o otvoritvi zbornice. Kar se tiče neudeležbe vlade na Košutovih slavnostih, pridržal si je Szell odgovor za takrat, ko neodvisna stranka spravi ta argument na dnevni red.

Ponovna prigovarjanja poslanca Rakocija so izzvala predsednikovo grožnjo, da zaključijo sejo.

Szell je v nadaljevanju svojega govora završal napade na kralja, ki je tu li avstrijski cesar in ki da tako objektivno in nepristransko izvršuje oboji vladarstvu, da zasluži največje spoštovanje.

Govornik je povdarjal tudi, da minister za vnanje stvari, grof Goluchowski, ni nikoli prekorajčil svojega delokroga. Opominjal je opozicijo, naj se vede dostojno, da ne bo krona prisiljena razpustiti zbornice.

Na ponovno vprašanje poslanca Rakocija, je izjavil Szell, da se vlada ni mogla udeležiti Košutovih slavnosti zato, ker isti ni priznaval do zadnjega trenutka habsburške dinastije, vsled česar je bil v nasprotju s pragmatično sankcijo in s konstitucijo.

Zbornice je nato, ob razgrajanju opozicije, vsprejela na znanje kraljevi reskript, ki sklicuje zbornico.

Posledice izgredov v Zagrebu. V listih čitamo, da bo mestni zastop zagrebški razpuščen, čim bo odpravljeno izjemno stanje. Ob enem se govori, da bodo nove volitve še le na spomlad. Sedaj ne vemo: ali bo izjemno stanje trajalo do spomladi, ali pa bo na zagrebški občini trajal nekak interregnum. Prvo bi pomenjalo izredno strogost, ali tudi drugo bi bilo kazen, kakoršnje niso trpeli nekje drugje po sličnih ali morda še hujih okolščinah. Je pač nekoliko daleč Zagreb od — Trsta!

Generalni štrajkrudarjev v Franciji. V predsednični seji zavezne odbora so nekateri delegati priporočali, naj bi se na vladi napravil še slednji poskus, predno se stori tako odločilen sklep glede generalnega štrajka. Končni sklep se je odložil na večerajšji dan.

Včeraj zjutraj je imel v Parizu sejo narodni odbor rudarjev, v kateri seji pa se ni ničesar sklenilo. Odbor se je sestel tudi popoldne. Generalnemu štrajku sta nasprotna samo še dva odbornika. V popoldanski seji je narodni odbor sklenil vpriporiti generalni štrajk, katerega pričetek se je določil za danes zjutraj.

Izdal se je proglas na vse rudarje, ki jih pozivlja v generalni štrajk. Proglas dokazuje opravičenost tega sklepa in se obrača do rudarjev vsaga sveta, naj jih podprajo v tem boju! Načina podpore pa proglas ne določa, marveč prepušča določitev istega posamičnim skupinam rudarjev po vsem svetu.

Slednjič se obrača manifest tudi do vojakov, katere pozivlja, naj se o generalnem štrajku ravnaajo po svoji vesti, kakor je storil tudi polkovnik Sajat Remy, ko je dobil ukaz, naj asistira zapiranju kongregacijskih šol, a ni hotel izvršiti tega ukaza.

Generalni štrajk so sklenili radi tega, ker posestniki rudnikov niso hoteli imenovati delegatov, kateri bi se z delegati rudarjev pogodili radi urejenja najmanjših dan in delavnih razmer.

Štrajk premogarjev v Ameriki. Iz New-Yorka poročajo, da postajajo posledice štrajka premogarjev vedno bolj nevarne. Hidravlične dvigalnice v brooklynski luki imajo premoga le še za štiri dni. V tiskarni časopisa »World« so že v ponedeljek morali žgati leseno pohištvo iz pisarne, da so greli vodo v kotlih parnega stroja, ki goni tiskarski stroj.

Premog se prodaja po nezastisano visoki ceni; dogajajo se tudi zelo pogosto tatvine premoga. Oboroženi tatovi so celo ustavili nek parnik na morju in ga oropali premoga.

V Pensilvaniji, kjer je generalni štrajk

premogarjev, je 12.000 vojakov pod poveljstvom generala Gobina, ki varujejo rudnike.

Burski generali v Evropi. Včeraj so si burski generali, spremljani od velike množice, ogledali municipij v Bruselju. Pogovarjali so se jako prijazno z osebami, katere so jim bile predstavljene. Vsi častniki, kateri so jih srečavali na ulici, so jih vojaški pozdravljali. Popoldne so se generali odpeljali v Gand, kjer so imeli konferenco.

Burski odbor v Bruselju je naprosil pristojne oblasti za dovoljenje, da bi smeji po vsej deželi pobirati darove za Bure.

Dewet je hotel obiskati zgodovinsko bojno polje pri Waterloo, ali je na nagovarjanje prijateljev opustil to namero, da ne razžali domovinskega čuta Francozov.

Iz Amsterdama poročajo, da je sam cesar Viljelm prišel na idejo, da bi burske generale vsprejel v avdijenciji. Vladni krogi v Londonu da niso imeli nič proti tej nameri.

Nasprotno trdi berlinski »Localanzeiger«, ki prinaša iz Londona dopis, v katerem se zatrjuje, da toliko angleški vladni krogi, kolikor angleško ljudstvo nima več zaupanja v burske generale, odkar so isti izdali amsterdamsko proklamacijo, v kateri da je več fraz, iz katerih se daje sklepati, da Buri ne mislijo nabranega denarja porabiti v humanitarne, marveč v politične namene, naperjene proti angleški politiki v južni Afriki.

Ako nemški cesar vsprejme burske generale, moglo da bi to postati zelo škodljivo za Anglijo. Bure da bi ta čin gotovo vspešljivo k anglofobiji, ker bi napačno tolmačili pomen avdijencije. Vsled tega bi se pomirjenju med Nizozemci in Angleži v južni Afriki postavile še večje ovire.

V Londonu pričakujejo na vsak način, da cesar Viljelm, iz obzirov do Anglije, ne vsprejme burskih generalov. In kakor trdi »Berliner Tageblatt«, se na kompetnem mestu zatrjuje, da se res izpolni to angleško pričakovanje, da namreč burski generali ne bodo vsprejeti v avdijenciji.

Tržaške vesti.

Himen. Gospod Pavel Tripeovich, uradnik firme D. Tripeovich ter brat gospoda Bogdana Tripkoviča, lastnika brodov in pomorskega posredovalca, venčal se je včeraj z ljubeznivo gospico Mary Goich, hčerjo gospe Ane Goich in pokojnega Ivana Goicha, posestnika brodov ter hiš v Trstu.

Novoporočena in njiju sorodniki pišejo svoja imena po starinski, a so Hrvatje.

Mi kličemo od sreča: Da bilo dobro in srečno!

Imenovanje. Bivši koncertni vodja »Glasbene Matice«, gosp. dr. Josip Čerin — dobro znan tudi tržaškim Slovincem, je imenovan profesorjem na dunajskem konservatoriju. Iskrene čestitke!

Humaniteta in šarlatanstvo! Ker so tržaški listi vse h bar v toliko strastno napadali g. dra Gregorina, ker se je predznil obtožena Skrka, ki ne zna niti besede italijanski, braniti v njega (obtožena) lastnem jeziku, torej — slovenski, in so očitali dru Gregorinu, da je s tem spravil Skrka tako daleč, da so ga obsodili na vešala, moramo vprašati danes vse tržaške liste in njihove informatorje in dopisnike: zakaj so pa v sredi meseca junija leta 1876. obsodili nekega Josipa Skrka na vešala, ko ga vendar ni branil noben slovenski odvetaik?!

Pred sabo imamo namreč list: »Mikez e Jakez« št. 10 od 17. junija 1876, ki piše:

»GIUSEPPE SKERK.

Condannato a morte.

A nulla gli valse: i giurati ad unanimità di voti e dopo brevissima deliberazione, lo dichiararono colpevole di omicidio proditorio, consumato la sera del 14 novembre 1875 fra le ore 5 e le 6 sulla persona de Koeman, ed in base a tale verdetto, letto con visibile commozione del capo dei giurati Sgnor Scorea, Il Tribunale, presieduto dall'on. Gandusio, a cui va trioutato un elogio piu ampio e schietto, pel riassunto fatto delle risultanze processuali, con imparzialità rara, con ordine e lucidezza mirabili — pronunziava, contro Skerk sentenza di morte.

Slučaj imamo torej tu, da so tržaški porotniki tudi leta 1876. obsodili nekega Skerka na smrt! Kje je bila tedaj — humaniteta?! Oziroma: je-li kdo grajal tedanjega branitelja radi tega? Narobe: na-

vedeni list hvali porotnike in njih načelnika in skazuje vso čast tudi predsedniku sodnega dvora!

Zakaj so tedanji porotniki izrekli svoj »kriv«? Menda zato, ker so bili uverjeni, da je obtoženelec res storil, česar je bil obtožen!

Lastna vest, lastno prepričanje, dobljeno na razpravi — po pričah in drugih dokazilih — to mora voditi porotnike. Ali ne slutijo oni, ki se zaganjajo v dra. Gregorina, češ, da je njega slovenski obrambeni govor kriv, da so porotniki obsodili Skrka na vešala: ali ne slutijo, kako kruto, kako krvavo žalijo s tem sedanje porotnike, ker vzbujajo domnevanje, kakor da so se, obsodivši človeka na smrt, dali voditi od družih motivov, ne pa od prepričanja, dobljenega iz zaslišanja prič in drugih dokazil!?

Ali pa morda izpovedeb prič in drugih dokazil porotniki niso umeli?! No, potem bi bil to le kričoč dokaz, kako neizogibno potrebno je bilo, da je dr. Gregorin slednjič nastopil tako kakor — je!!

Tudi — popravek! Pišejo nam: Ne ustrašite se, gospod urednik! Ne prihajam vam s tistim nesrečnim § 19. tiskovnega zakona. Saj vem, da pričbrite moj popravek ozirom na poročilo v »Edinosti« o zadnjem protestnem shodu »Patrie«. Vi ste pisali, da sta gg. Spadoni in Hortis govorila. To ne odgovarja resnici, ker rečena gospoda sta — čitala!

Kar se tiče g. Spadona, bodi mu odpušeno. Mož je bil poročevalec in je tudi še mlad politik. Ali Hortis! »Zvezda« med zastopniki naroda italijanskega, parlamentarec — njegovi občudovalci trdijo vsaj tako — comme il faut! Da tak mož, taka glava, tak govornik — čita (ko je imel časa, da se pripravi za tisti govorček), to ne daje najboljšega spričevala italijanskim — zvezdam!

Zato pa tudi imajo vse te laške skupščine na sebi videu znak narejenega, prisljenega, insceniranega od več ali manje spretnih režiserjev. Čitana beseda ne užiga kakor govornjena. A če se niti prvaki-govorniki nočejo potruditi — ali pa so sploh nespособni v to — da bi govorili živo besedo: česa je potem pričakovati od občinstva, ki je itak nototično popolnoma zanemarjeno, kar se dostaje politične dozorelosti!

Če smo enkrat videli, da celo na takem protestnem shodu, ki že po svoji naravi — po vzrokih, radi katerih je sklican — mora biti slovesen, glasoviti Hortis le čita svoje »govore«: ali ne napravlja na nas utis komedijskega, ako čitamo enkrat pozneje, da bo g. Hortis, kje, na primer v parlamentu — govoril?!

Da ste videli gospoda Hortisa na shodu »Patrie«! To je bilo »za počit«! Kako se je predstavil! In nekam nervozno si je vilhal rokave gori proti komolecem. Bilo je kakor da se pripravlja grom nad Südmarko; a potem je začel pohlevno — čitati! To se je seveda jako lepo čitalo v »Piccolu« naslednjega dne, ali za onega, ki je moral poslušati to čitanje, bilo je — o jej!

Pa še v nekem pogledu je bilo vaše sporočilo pomanjkljivo in je moram jaz popolniti. Ve druge govornike je bolj pičlo došlo občinstvo — tudi »Patria« ne vleče več, kakor kaže — pozdravljalo precej glasno; ali ko je zablestela »zvezda«, pardon: ko se je Hortis oglasil za besedo, bilo je vse tiho. Ali tudi po dovršenem — čitanju je splavdirala, da ali ne, komaj polovica poslušalcev. Tudi »zvezde« zatemnevajo vseh.

Tudi-zborovalec.

No, ta pa je zopet lepa! V »Piccolu« čitamo nekaj, kar nas čuplja. Včeraj so imeli — tako pripoveduje »Piccolo« — štrajkovi v Mirni shod, po katerem so se podali v Rupo, kjer so demonstrirali pred hišo tovarnarja Andreja Jakila in kjer so klicali »Doli z Italijani!« Orožniki da so demonstrante razgnali, a ti so se podali potem pred hišo Frana Jakila, kjer so nadaljevali demonstracijo. Ako to poročilo odgovarja resnici, potem res ne vemo, kaj naj si mislimo! Ako že delaveci, pod tako internacijonalnim vodstvom, kriče »Doli z Italijani!« — potema pa so že nastopili slabi in zadnji časi za — internacijonalizem!

Za trgovsko izobrazbo! Trgovsko izobraževalno društvo razpošlja sledečo okrožnico:

Vaše Blagorodje!

Začetkom oktobra t. l. se prične tretji tečaj pouka na trgovinski šoli, katero je ustanovilo podpisano društvo. Ovdč bi bilo govoriti o potrebi, koristi in važnosti trgov-

ake izobrazbe za mladeniče naše narodnosti v mestu, kakor je Trst!

Vsak stan stremi dandanes za tem, da si v zasebnem in javnem življenju pridobi kolikor mogoče večji ugled; to pa je mogoče le tedaj, ako pozna vsaj svoje stanovske potrebe in razmere, ako je svoji življenjski nalogi kos: trgovec poznaj trgovino! V dosego tega pa je potrebna teoretična in praktična trgovska naobrazba in splošna omika. To pa se more zadobiti le v šoli.

Podučnje se za sedaj samo ob nedeljah popoldne; namerava se pa (in to bi bilo skrajno potrebno) razširiti pouk na nekatere večere med tednom. Da se pa more uvesti, treba je, da gg. trgovci gospodarji društvo podpirajo vsaj s tem, da svoje uslužbenec, vsaj pa vajence, silijo, da zahajajo na predavanja in da jim dajajo za to potrebni čas.

Podpisano društvo se torej obrača do Vašega Blagorodja s prošajo, da se zavzamete za našo narodno čast, za napredek in korist našega trgovskega naraščanja, posebno pa še za svoje lastne uslužbenec in podrejene, da vplivate nanje, naj se vpišejo v našo trgovsko šolo in jo obiskujejo redno in pridno.

Pouk prične v nedeljo dne 12. oktobra ob 3^{1/2} uri pop. v dvorani »Slovenske Citalnice« v ulici S. Francesco št. 2. Ob tej priliki se bo tudi vpisovalo.

Nadejamo se, da se Vaše Blagorodje odzove našemu vabilu in zastavi ves svoj vpliv tudi mej znanci in prijatelji, da se nam težka naloga v prid in korist naše narodne stvari olajša kolikor mogoče.

Blagodejne in koristne posledice ne izostanejo!

Stavbinski podjetniki, pozor! Opozorjamo one gospode, ki se zanimajo za gradnjo »Narodnega doma« v Trstu, na današnji inersat »Tržaške posojilnice in hranilnice«.

Za možko podružnico družbe sv. Cirila in Metodija v Trstu. Vrla gospica Ivana Gerk v Škledaju nabrala je o priliki godu svojega brata Franca 3 K 10 stot., k temu dodala gg. Gerk Štefan 50 st. in Crkvenič Fran 40 st. Gospica Ana Kobler nabrala o priliki sestrine poroke v Brezovici 5 K, katere so darovali gg.: Renko 2 K, Kofersin 1 K in različni svatje 2 K. — Srčna hvala!

Blagajništvo.

Nenavaden vzrok konfiskacijam. Radi poročila o večerjaji seji ogrske poslanske zbornice so bili malone vsi današnji tržaški listi zaplenjeni. To poročilo je namreč navajalo doslovno govor ogrskega opozicijskega poslanca Barabasa, ki se je nedostojno izražal o vladarjevi osebi. Med zaplenjenimi listi je tudi »Triester Tagblatt«. To je pač zaželen vreden slušaj, da je bil ofinjoven list zaplenjen, ker je prinesel poročilo c. k. k. o r e s p o n d e n e n e g a u r a d a!

Zaustavljeno kazensko postopanje. V noči med 5. in 6. septembrom t. l. je grški parnik »Aghias Trias« blizu svetilnika zadel v neko čožotsko jadrenico, katere se je vsled tega potopila. Iz med oseb, katerih je bilo pet na ladiji, sti dve — namreč mornar Angel Boseolo in 9-letni deček Josip Rossetti — utonili, ostali trije pa so se rešili. Radi tega dogodka je tukajšaje deželno sodišče proti kapitano dotičnega paraika, Galatiju, uvelo kazensko postopanje.

Ker se je pa tekom preiskave izkazalo, da kapitan paraika ni bil kriv na nesreči, ker jadrenica ni imela natakjnjene luči na drevesu, kakor zahtevajo predpisi, se je kazensko postopanje zaustavilo.

Prošnja do naših krojačev. Nek vrli mladenič s Štajerske nas prosi, naj mu, ako možno, preskrbimo kakega slovenskega delodajalea.

Mi se obračamo do naših gg. krojačev s prošajo, da oni, ki potrebuje kakega delavca, pride v naše uredništvo, kjer mu damo potrebna pojasnila.

Dražbe premičnin. V petek, dne 10. okt. ob 10. uri popoldne se bodo vsled naredbe tuk. c. kr. okrajnega sodišča za a. vilne stvari vršile sledeče dražbe premičnin: ulica della Loggia 5, kuhinjska omara z stekleno omaro; ulica Giulia 3, 30 parov odbranih čevljev; ulica Kandler 5 IV. n., hišna oprava; ulica Forai 7 a, hišna oprava; ulica Rossetti 4 a, hišna oprava; ulica Giulia 27, hišna oprava.

Vremenski vestnik. Včeraj: toplo in ob 7. uri zjutraj 13.4 ob 2. uri popoldne 20.0 C. — Tlakomer ob 7. uri zjutraj 760.9 — Danes plima ob 5.52 predp. in ob 3.0 pop.; črka ob 10.57 popoldne in ob 10.21 popoldne.

Društvene vesti.

Vabilo na izredni občni zbor »Delavskega konsumnega društva pri sv. Jakobu v Trstu«, ki se bo vršil dne 26. oktobra 1902 ob 4. uri popoldne v slovenski šoli pri sv. Jakobu, ulica Giuliani 28, po sledečem vsporedju: 1. Otvoritev izrednega občnega zбора. 2. Prememba združnih pravil po nasvetu odsekov. 3. Želje in nasveti (glej § 21. pravil).

Opomba: Vabljeni so vsi p. n. udje, da se izglase v društveni krčmi do 16. t. m., da naznanijo svoje bivališče te sprejmejo vabilo na izredni občni zbor.

ODBOR.

Izredni občni zbor delavskega konsumnega društva pri Sv. Jakobu, napovedani za dan 12. t. m., je nadzorništvo preložilo na dan 19. oktobra. Zbor je odložen iz razloga, da morejo mej tem združni imeti svoja posvetovanja.

Združniki delavskega konsumnega društva pri Sv. Jakobu so vabljeni na posvetovanje, ki bo v nedeljo, dne 12. t. m. ob 4. uri pop. na vrtu družbine šole pri sv. Jakobu zastran izrednega občnega zбора, ki bo v nedeljo dne 19. t. m.

A. Andrejčič, M. Hrovatin, Zlobec, Murovec.

Vesti iz ostale Primorske.

× **»Dijamantno mašo«** je zapel dne 5. t. m. v Tolminu občespoštovani zlatomašnik Karl Pencin. — Iskrene čestitke!

× **Italijanstvo — Dalmacije!** To je predmet, o katerim laški listi kaj mnogo razpravljajo te zadnje dni in sicer ob intenzivni asistenci izvestnih nemških listov. Fantomu, fikciji, bi hoteli dati meso in kri. Dokler so »italijanstvo« Dalmacije tvorili — Hrvatje, je že šlo! Ali sedaj, ko bi dalmatinski Italijani sami morali nositi to italijanstvo, je Dalmacija slovenska zemlja in italijanstva ni! Vsi poskušajo za oživiljenje ne pomagajo nič, ker italijanstvo brez Italijanov — bilo pa že lastnih ali ukradenih — je nezmesel.

Vse zastonj! Te dni so imeli italijanski dijaki Dalmacije v Zadru svoj sestanek. Iz vse dežele jih je došlo — 18! Bolje niso mogli demonstrirati, da Dalmacija ni italijanska zemlja!

× **Vse pride na dan.** V »Soči« čitamo ta le poučni dogodek: Znani in reanimirani slovenski fotograf Jerkič je bil pustil pred 2 letoma svoj bicikel v prtiličju neke hiše v gosposki ulici v Gorici. Ko se je iz svojega stanovanja povrnil v prtiličje — kolesa ni bilo več. Vsa poizvedovanja so ostala brez uspeha. Minolo sobota pa je nekdo pripeljal svoj bicikel k goriški tvrčki Saunig in Dekleva. Tu pa se jim je začelo zleteti, da je to ukradeni bicikel Jerkičev. Ovestili so redarstvo. Prišel je redar in vzel kolo seboj, dotičnik pa, ki je priveel kolo k tvrčki, je izjavil, da je kupil od nekega neznanega človeka. Kolo ostane na redarstvu, dokler stvar ne pride popolnoma na jasno.

× **Pelagra v Furlaniji.** — Vladna komisija, ustanovljena v pomoč proti pelagri, je odločila v svoji združji seji dati občinam, kjer se nahajajo bolni na pelagri, nastopne podpore: občini Oglej K 1400; obč. Joanis z Ajellom in Campolongo K 300, obč. Viško s Št. Vidom, Crauglio in Nogaredo K 425; Červinjan K 1050; Fiumičel K 1300; Štrasold K 500; Ruda z Villa Vicentina K 450; Škodovaka K 320; Perseola K 350; Terzo K 800; Turjak s Pierisem K 650; Gradišče z Faro in St. Martin K 550; Tržič s Straneanom K 220. Skupaj K 8660. S temi zneski so obvezane navedene občine preskrbovati bolnike, počeni od 10. t. m., skozi 50 dni ob pomoči zdravnikov ter, kjer mogoče, tudi ozdravljenih.

× **Iz Nabrežine** smo že pred več dnevi prejeli tu doli sledeči dopis, ki pa se je zakasnil po neljubi pomoti:

Veselica, ki je bila dne 28. septembra v naši Nabrežini, se je sponela izbornu v vsakem pogledu. Bilo je gostov tudi iz Trsta in Gorice, a tudi okoličanov je bilo lepo število.

Na okusno prirejenem vrtu gosp. Nemca, bil je prirejen oder za pevce, igro in ples. — Pod sretnim vodstvom našega vrlega in in za godbo vnetega gosp. Friškoviča, so godbeni diletantje z živahnim »Uj Juh« otvorili veselico.

Na to je predsednik pevskega društva »Nabrežine«, gosp. Ivan Caharija, pozdravil dole goste, a potem so se vrstile pesem za

pesmijo. — Nenavadno težavni mešani zbor »Križaci na morju« je proizvajal »Hajdrih« Proseka tako preizco, da mu gre vse priznanje. Pevec na deželi, ki se sploh more ločiti tacega zбора, se že smejo ponašati. Nabrežinski pevec pa so zapeli »Na planine« tako divno, da smo menili, da je ta zbor izšel iz ljubljanske »Glasbene Matice«. Med vsako pevsko točko pa so naši neumorni godbeni diletantje proizvajali razne skladbe, za kar so tudi želi popolno zasluženo pohvalo.

Igra »Lokavi snubač« nam je dala dovolj užitka. S pravo naslodo smo poslušali, kako naravno in neprisljelo je govorila Minka, s kako zvižajo je mati Marjeta svojega soproga župana prekanila in kako je zvito ljubimec Ivan prišel do svoje zaroke. Le žal, da se je proti koncu igre stemnilo in da je neugodna burja odnašala glasove.

Užitek, katerega so nam napravili vrli diletantje toliko v igri, kolikor v godbi je bil za nas res v pravo razvedrilo — kajti nekaj časa sem smo bili res že kar dolgočasni.

Pa tudi gosp. Nemeč je svojo težko nalogo rešil ivenitno, kajti, ako upoštevamo, da je bilo ljudstva nad 600, smemo reči, da je bila postrežba zadovoljiva na vse strani.

Ko je legel mrak na veselo družbo na planem, pa so v notranjih prostorih gostilne orile pesmi, a iz ust naših narodnih boriteljev smo čuli krepkih besed. V navdušenih govorih so nas bodrili k nadaljnemu delu.

Da, tako naj bo!

Govoril je tudi gospod Cutič, ki nas je bodril, naj čuvamo last svoje rodne zemlje! V pesmi, ki jo gojimo, je moč, pesem zmaguje kjer beseda govornikova ostaja obnemogla, a mi potrebujemo moči za ohranitev svoje narodnosti. Izlasti je govornik z radostjo pozdravljaj sobojevnike s tržaškega ozemlja, vrlo pevsko društvo »Hajdrih« se svojim neumornim pevovodjem na čelu, ki so došli semkam, da posvedočijo bratsko solidarnost med tržaškimi in goriškimi rojaki.

Da, tako naj bo!

Na stran s straakarstvom! Vsi pod jedrn prapor, pod prapor naše narodne misli! Potem bomo Nabrežinci res napredni.

B.

Vesti iz Kranjske.

* **Umril je v Knežaku bivši ces. kr. davčni oficijal g. Viktor Česnik** v lepi možki dobi 39 let.

* **Žalosten pojav nezavednosti.** V »Sl. Narodu« čitamo:

Umrila je v Ljubljani v starosti 79 let gospodična Ljudmila Gašparič, sestra ranjkega hrvatskega škofa Gašpariča. Zapustila je precejšnje premoženje; glavni dedič je »kranjska hranilnica«, ki dobi kakih 60 000 K v namen, da pospešuje s tem denarjem nemško šolstvo v Ljubljani. Elizabetna otroška bolnica dobi 6000 kron, ljubljanski reveži 100 K.

* **Svojega prijatelja ubil!** V soboto zvečer je bilo več fantov v neki gostilni v Cerkljah. Med temi sta bila tudi Anton Ster in Petrovčevega Aleša sin. Fantje so šli po pijači v gostilni v Češnjevk, najbrže klicat druge fante na korajžo, kajti Anton Ster je privezal sinu Petrovčevega Aleša na volovsko žilo »steselje«, da bo imel v rokah za vse slučaje kako orožje. V Češnjevku je res prišlo do pretepa, toda v tem je sin Petrovčevega Aleša udaril po glavi svojega prijatelja Antona Stera in ga tako nevarno ranil, da je posledaj predvčeršnjim umrl. Smrtni udarec je bil namenjen Kopoševemu fantu.

* **Šnopsarjeva smrt.** Predvčeraj popoldne je v Peterčevi gostilni na Dunjski cesti v Ljubljani nsgloma umrl delavec Ant. Jenko iz Savelj št. 4. Kupil si je bil žgajca in je v gostilni zaspal. Ko se je zbudil, mu je prišlo slabo in je parkrat omedlel, padel je in bil je mrtev.

Razne vesti.

Razočarana miss. »Cri de Paris« pri naša sledečo mično dogodbičo: Francozki romanopisec Marcel Prévost sedel je pred kratkim v Lucernu na verandi nekega hotela in pil svojo črno kavo. Nihče ga ni poznal, ker Prévost ima navado, da vedno potuje v najstrožjem incognito. Kar se je njegovi mizi približal neki postrežček z brzojavko v roki in je vskliknil: »Za gospoda Marcela Prévosta!« Neki mladi angležki miss (gospici) je na to padla časa iz rok od razburjenja.

»Marcel Prévost!« je vskliknila razočarana, Pisatelj se je to dobro zdelo, ker brčkone ni slišal, ko je angležka gospica, bolešno zasepetala svoji družbi: »Ah, jaz sem si ga predstavljala tako — lepega!«

Statistika madjarizacije. Ogrsko ministertvo za notranje stvari je razposlalo podrejenim oblastim popis imen, ki so se madjarizirala v prvi polovici leta 1902. Teh imen je 2148. Madjarizatorji izbirajo sama korenita imena, kakor: Asztalos, Meszaros, Cukrasz, Kovacs itd. Ali zveni to po — madjarski! Najbolj iščejo madjarizacijo imena: Blau, Braun, Weiss, Kohn. Tako je n. pr. samo v enem mesecu 95 Kohnov dobilo madjarska imena. Da li so s tem res postali Madjari ti — Zidje?!

Brzojavna poročila.

Državni zbor.

DUNAJ 9. (B.) »Wiener Zeitung« objavlja najvišje ročno pismo, s katerim se drž. zbor sklicuje na zopetno delovanje za dan 16. oktobra.

Štrajki na Francozkem.

PARIZ 9. (B.) Kakor se čuje, je ministerski predsednik Combes telegrafično naložil prefektom onih 12 departementov, v katerih je štrajk premogarjev, naj ukrenejo vse predpisane vojaške odredbe.

PARIZ 9. (B.) Govori se, da so člani odbora premogarjev, potem ko so včeraj storili sklep za generalni štrajk, odposlali ministerskemu predsedniku in premogarskim družbam pismo, ki je bilo še en poskus za poravnavo. Zastopniki premogarjev departementa Pas de Calais so baje izjavili, da bo štrajk trajal dalje, dokler ne bodo izpolnjene zahteve in tudi, ko bi odbor zvezz narodnih premogarjev sklenil sklep štrajka.

PARIZ 9. (B.) »Figaro« javlja iz Lille, da se veliko število premogarjev ni pridružilo štrajku ter da hočejo ti ustanoviti posebne zadruge, da se bodo branili proti štrajku.

Francozki episkopat senatorjem in poslancem.

PARIZ 9. (B.) Nadškofje in škofje francozki so odposlali senatorjem in poslancem pismo, v katerem izražajo našo, da parlament, v smislu načel svobode vesti ustreže prošnjam 500 kongregacij za avtorizacijo. Škofje dostavljajo, da bi bilo krivo, ako bi se mislilo, da posvetna duhovščina loči svojo stvar od stvari samostanske duhovščine.

Generalni štrajk v Ženevi.

ŽENEVA 9. (B.) 224 odposlancev iz rudnikov je sklenilo zvečer z vsemi glasi proti 4. da se ima takoj začeti generalni štrajk. 20 odposlancev ni glasovalo.

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX
Svoji k svojim!
ZALOGA
pohištva
dobro poznane
tovarne mizarske zadruge v Gorici (Solkan)
vpisane zadruge z omejenim poročtvom
prej Anton Černigoj
Trst, Via di Piazza vecchia (Rosario)
št. 1. hiša Marenzi.
Največja tovarna pohištva primorske dežele.
Solidnost zajamčena, kajti les se osuši
v to nalašč pripravljanih prostorih s tem-
peraturo 60 stopinj. — Najbolj udobno, mo-
derni sestav. Konkurenčno cene.
Album pohištva brezplačen.
XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

Aleksander Levi Minzi
Prva in največja tovarna pohištva
vseh vrst.
TRST
TOVARNA: Via Tosa, vogal
Via Limitassa
ZALOGA: Piazza Resario št. 2
(solako poslopje)
in Via Riberge št. 21
Telefon št. 670.
Velik izbor tesarjev, srecal in slik. Iz-
vrtaje naročbe tudi po posebnih načrtih.
Gene brez konkurence.
ILUSTROVANJ CENIK KASTONI IN FRANKO
Predmeti postavio se na pa obrod
a il Zeleznicco FRANKO

Loterijske številke, izžrebane dne 8. oktobra:

Lvov	90	70	20	2	14
Praga	41	46	10	28	75

Št. 1333.

Razpis službe tajnika.

Podpisano županstvo razpisuje službo občinskega tajnika z letno plačo 900 kron in primernim stanovanjem. Prošnje z dokazili o zmožnosti za to službo je vložiti na podpisanih do konec t. m. Zahteva se znanje slovenščine, italijanščine in nemščine v govoru in pisavi.

Županstvo v Kanalu,

dne 8. oktobra 1902.

M. Zega, župan.

Krasen slovenski

skladni koledar

za trgovine, obrte, mrače, pisarne, šole in posameznike izide začetkom novembra v moderni in elegantni obliki v založništvu tvrdke

Ivana Bonača v Ljubljani.

Cena je vzlic okusni vezavi zelo nizka, samo 70 vin., s pošto 20 vin. več.

Prekupi dobe velik rabat in se na zahtevo dopošlje cenik.

Trgovci porabijo istega lahko kot lepo novoletno darilo in se brezplačno vtisne njih firma.

Da ne bode, ako koledar kmalo pride, prepozno, prosim g. naročnike, da se čim prej oglase, ker se bode pri razpisiljavi ra take v prvi vrsti oziralo.

Sveže maslo

naravno s štajerskih planot, prodaja in pošilja na dom

prodajalnica jestvin v ulici Farneto št. 26.

Prodaja

side stare in nove sofar v ul. Boscetto št. 20.

Spoštovane slovenske gospodinjice

Zahtevajte pri svojih trgovcih

novo

Ciril-Methodijevo

cikorijo.

FILIJALKA

c. kr. priv. avstr. kreditnega zavoda za trgovino in obrt v Trstu.

Novci za vplačila.

V vrednostnih papirjih na	V napoleonih na
4-dnevni izkaz 2 1/2%	30-dnevni odkaz 2 1/2%
30- " " 3 1/4%	3-mesečni " 2 1/4%
	6- " " 2 1/4%

iz pisana, katera se morajo izplačati v sedanjih banlovcih avstrijske veljave, stopijo nove obrestne taksi v krepost z dnem 24. junija, 28. junija in odnošno 20. avgusta t. l. po dotičnih obnavah.

Okrožni oddel.

v vredn. papirjih 2% na vsako svoto. V napoleonih brez obresti.

Nakaznice

iz Ljubljane, Prage, Pešte, Brno, Lvov, Tropav Reko kako v Zagreb, Arad, Bielitz, Gablonz, Gradec Šibinj, Inomostu, Czovec, Ljubljano, Linc, Olomcu Reichenberg, Saaz in Solnograd, brez troškov.

Kupnja in prodaja

bitku 1% provizije.

lakase vseh vrst pod najumestnejšimi pogoji.

Predujmi.

J. mčneve listine po dogovoru. Kredit na dokumente v Londonu, Parizu, Berlinu ali v drugih mestih — provizija po jako umestnih pogojih.

Kreditna pisma na katerokoli mesto.

Vložki v pohranu.

Naša blagajna izplačuje nakaznice narodne banke italijanske v italijanskih frankih, ali pa po dnevnem kursu.

Sprejemajo se v pohranu vrednostni papirji, zlati da 10-111-11221, 2111-avstrijski bankovci itd. po pogodbi

Spretnega stenografa

in izurjenega odvetniškega pisarja

sprejmeta v službo s 1. novembrom t. l. Dr. Abram in Dr. Rybář v Trstu, Via S. Spiridione št. 3.

Paglianovo mazilo (sirup)

za osveženje in čiščenje krvi

prof. Ernesta Pagliano

nečak pokojnega profesorja Hieronima Pagliano

je bilo predloženo zdravstvenemu vodstvu min. za notranje posle, koje je dovolilo razprodajo. Odlikovano na narodni farmacevtski razstavi 1894 in na higijenični narodni razstavi 1900 z zlatimi kolajnami.

Dvor višjega sodišča v Lucca je izdal razsodbo po koji ima tvrdka Hieronima Pagliano izključno pravico postopati proti vsakomur, ki bi razpečaval ponarejanja, ter je ob jednem prisodil tvrdki vse sodne troške in odvetniške troške provzročene do leta 1897.

Naš sirup je ravno isti, kojega je izumil 1838, pok. naš stric prof. Hieronim Pagliano ter hranimo njegove izvorne recepte, s kojimi se je dokazala resnica. Vsi ti dokumenti ki so pisani z njegovo lastno roko, so bili predloženi pristojnemu sodišču

Pozivljamo vsakegar, da prekliče; to zadošča v dokaz resnice, koje smo vedno trdili in razkrili brezvestne laži gotovih špekulantov. Zgoraj označene listine zamore si vsakdo ogledati. Ogibajte se vedno ponarejanj in zahtevajte vedno izdelke, koji nosijo na lončku in ovitkih našo varstveno znamko. Tvrdka nima družie. Napolj 4, Calata S. Marco.

Henrik Preuer

Trst, Via Nuova št. 18.

Tovarna pohištva od bambusa, fušpana in vrbja.

Popolne oprave, najbolj pripravne za darove kakor: stolice, naslanjači, etažere, mizice, španske stene za peči ali proti prepihu itd. itd.

Najzmernejše cene.

Ivan Semulič

v Trstu, Piazza Belvedere (nova hiša)

priporoča slavnemu občinstvo v Trstu in okolici kakor tudi po deželi, svojo

bogato zalogo pohištva.

V zalogi ima vsakovrstno pohištvo najfineje in drugi vrste, iz trdega in belega lesa. Volnene postelje in prodaja volne v vsaki množini. Cene so zmerne in postrežba točna in poštena.

„TRŽAŠKA POSOJILNICA IN HRANILNICA“

REGISTROVANA ZADRUGA Z OMEJENIM POKROVITVOM

ULICA SAN FRANCESCO ŠTV. 2

vabi one gg. stavbinske podjetnike, ki bi želeli prevzeti gradnjo njene hiše v Trstu na trgu pred vojašnico (Piazza Caserma) št. 2, da se pismeno prijavijo do 14. oktobra t. l., na kar se dostavijo potrebni podatki, da bodo mogli vložiti svoje ponudbe.

V Trstu, dne 3. oktobra 1902.

Stavbinsko podjetje

G. TÖNNIES

Stavbinsko podjetje

Ljubljana.

Tovarna za mizarsko orodje in parkete, stavbinsko in umetno ključarstvo.

Delavnica za konstrukcijo železa itd.

Sprejema naročbe za vsakovrstna mizarska dela kakor: kompletna okna za cele stavbe in izložna okna na vreteno, vrata, portale, oprave za prodajalne in družega pohištva v vseh slogih. — Podovi mehki in trdi vseh vrst kakor: deščice, parkete, od jermena in navadnega lesa. Kompletna stavbinska kovaška dela, stopnice, vgraje, žične mreže, železne zatvornice na vreteno ita. itd.

Proračuni brezplačno.

Reference prve vrste na razpolago.

Prodajalnica izgotovljenih oblek

„Alla città di Trieste“

tvrdko

EDVARD KALASCH

Via Torrente št. 34

nasproti gledališču „Armonia“ s krojačnico, kjer se izvršujejo obleke po meri in najugodnejših cenah. V prodajalnici ima tudi zalogo perila za delavski stan po izvenredno nizkih cenah. Izbor boljših in navadnih suovij.

VELIK IZBOR

izgotovljenih hlač za delavce

kakor tudi blaga za hlače, ki se napravijo po meri.

TOVARNA POHIŠTVA

IGNACIJ KRON

Dvorni založnik. — Ustanovlj. 1848.

ulica Cassa di Risparmio
Tovarna na Dunaju.

Novi ceniki, izvorni narisi, načrti za sobe na zahtevanje — brezplačno.

Glavni zastop za Trst, Kras, Goriško, Istro, Dalmacijo in Tirolsko zavarovalnega društva na življenje in rente

GLOBUS

centralno ravnateljstvo na Dunaju
I. Franz-Josefs-Quai št. 1a (v lastni hiši).

Popolno vplačana glavnica 2,000.000 K, ustanovljena od dunajskega bančnega društva in bavarske hipotekarne in menične banke v Monakovu.

Sprejema zavarovanja na življenje v raznovrstnih kombinacijah in proti nizkim premijam. Specialno zavarovanje otrok brez zdravniškega ogleda, izplačavši v slučaju ženitve ali prehoda v vojake zavarovani znesek proti malemu odbitku pred pretekom zavarovalne dobe.

Glavni zastop v Trstu, Corso št. 7. Telefon 469.

Mihael Zeppar

v Trstu, ulica San Giovanni št. 12

ima zalogo pečij od majolike v veliki izboru, sama novost, bodisi glede risarij ali barv. Snov sestaja od same stanovitve zemlje. Izključna zaloga za Trst, Primorje in Dalmacijo slavnoznane in odlikovane tovarne za peči Bratov Schütz v Blanskem (Morava) ustanovljena 1848. Pri teh pečih se prihrani 50% na kurjavi. Lastna tovarna štedilnih peči iz železa ali udelelih z majoliko. Izvrševajo po meri in nizkih cenah.

Gustav Bonazza

v Trstu, Piazza Barriera vecchia, (vogal Androna dell'Omo).

Velika zaloga pohištva, ogledal, okvirjev in tapetarij.

Popolno opremljene sobe.

Konkurenčne cene.

Naročbe se dostavijo razven embalaže franko na kolodvor ali brod v Trstu.

Rinnione Adriatica di Sicurtà v Trstu

zavaruje

proti požarom, prevozu po suhem, rekah in morju, proti toči, na življenje v vsih kombinacijah.

Glavnica in rezerva društva dne 31. decembra 1892.

Glavnica društva	gid. 5.000.000—
Premijna rezerva zavarovanja na življenje	13.326.316-98
Premijna rezerva zavarovanja proti ognju	1.632.248-22
Premijna rezerva zavarovanja blaga pri prevažanju	49.465-07
Rezerva na razpolaganje	500.000—
Rezerva zavarovanja proti premianju u kurzov, bilanca (A)	334.822-42
Rezerva zavarovanja proti premianju u kurzov, bilanca (B)	243.331-88
Rezerva specialnih dobičkov zavarovanja na življenje	500.000—
Obična rezerva dobičkov	1.187.164-58

Urad ravnateljstva:

Via Valdirivo št. 2, (v lastni hiši).